
บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ด้วยจำนวนผู้สูงอายุเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากการสำรวจพบว่าประเทศไทยมีแนวโน้มผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยคาดว่าประเทศไทยกำลังเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์” (Complete Aged Society) ภายในปี พ.ศ. 2564 คือมีจำนวนผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ประชากรอีกกลุ่มหนึ่งที่ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องให้การดูแลคือ กลุ่มคนพิการซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มคนที่นับวันยิ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยจากข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยล่าสุด ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2560 สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการมีจำนวน 1,756,849 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.66 ของประชากรทั้งหมด

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) นับเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญและมีแผนงานชัดเจนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการและผู้สูงอายุ และตอบสนองแนวนโยบายแห่งรัฐ แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง โดยโครงการศึกษาจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุนับเป็นโครงการฯ ที่ส่งเสริมและสอดคล้องกับการดำเนินการของกระทรวงคมนาคมและภาครัฐ ดังนี้

- 1) เป็นการเตรียมการรองรับสังคมผู้สูงอายุและส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการในบริการภาคขนส่งเพื่อให้มีมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกในยานพาหนะประเภทต่างๆ ควบคู่กับบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการให้บริการหรือจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2) เป็นการดำเนินการศึกษาที่สอดคล้องกับข้อเสนอตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากโครงการศึกษาการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการในภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการฝึกอบรมบุคลากรโดยการสร้างองค์ความรู้และการอบรมแก่กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการออกแบบหรือดูแลอาคาร สถานที่ให้บริการภาคขนส่ง และกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการแก่คนพิการและผู้สูงอายุ และด้านการปรับปรุงโครงสร้างกายภาพโดยปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งจะต้องจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับหมวดยานพาหนะประเภทต่าง ๆ

ตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ให้สอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานสากล เพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดหายานพาหนะใหม่ในอนาคตหรือปรับปรุงยานพาหนะเดิมให้ถูกต้องเหมาะสม ส่งเสริมให้คนพิการและผู้สูงอายุเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม ลดปัญหาการลงทุนจัดซื้อยานพาหนะที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายและไม่สามารถรองรับการใช้บริการของคนพิการและผู้สูงอายุได้อันจะส่งผลในการสิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการแก้ไข

- 3) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนพัฒนา กฎหมายและมติที่ประชุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
- แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 – 2564
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 – 2564 ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - กฎกระทรวงกำหนดลักษณะหรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ปี พ.ศ. 2556 กระทรวงคมนาคม
 - มติที่ประชุมหรือข้อสั่งการที่เกี่ยวข้อง เช่น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในคราวประชุมหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560 เรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) จึงได้ดำเนินโครงการศึกษาจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุขึ้น เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำมาตรฐานและหลักสูตรการฝึกอบรมไปใช้งาน เพื่อเตรียมบุคลากรรองรับตามยุทธศาสตร์การขนส่งอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม (Inclusive Transport)

1.2 วัตถุประสงค์

โครงการศึกษาจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่ง ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

- 1) ศึกษา สํารวจและจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับยานพาหนะประเภทต่าง ๆ ที่กำหนดตามกฎหมายกำหนดลักษณะฯ ปี พ.ศ. 2556 ของกระทรวงคมนาคม เพื่อให้คนพิการและผู้สูงอายุเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
- 2) จัดทําลัทธิตรการอบรมและดำเนินการอบรมเพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุแก่บุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงคมนาคม
- 3) เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการและดำเนินการขับเคลื่อนผลการศึกษาในส่วนต้นแบบยานพาหนะและต้นแบบบริการภาคขนส่งที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม

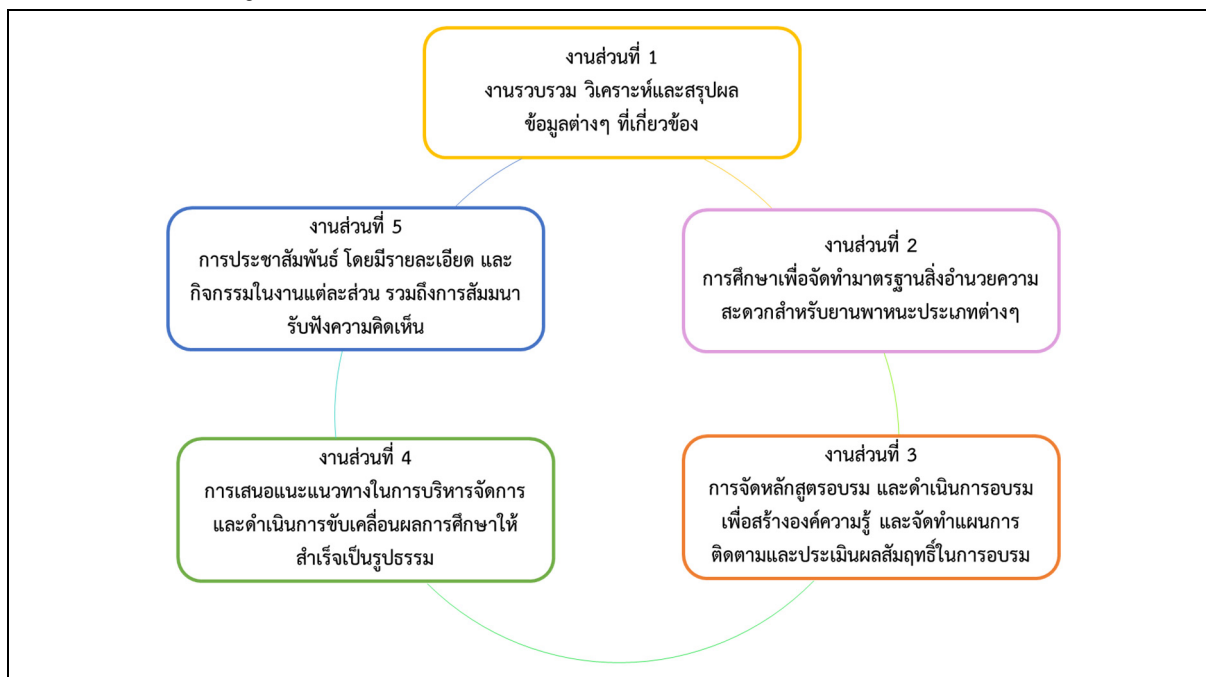
รูปที่ 1.2 – 1 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.3 ขอบเขตการดำเนินงานของโครงการ

โครงการศึกษาจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ประกอบด้วยงานหลัก 5 ส่วนงานแสดงดังรูปที่ 1.3 – 1

รูปที่ 1.3 – 1 ขอบเขตการดำเนินงานของโครงการทั้ง 5 ส่วนงาน

1.3.1 งานส่วนที่ 1 การรวบรวมวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลต่าง ๆ

โครงการดำเนินการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในประเทศ เช่น นโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์ของประเทศและกระทรวงคมนาคม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งของคนพิการและผู้สูงอายุ และสำหรับแหล่งข้อมูลในต่างประเทศ อาทิ คู่มือและมาตรฐานและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการและผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันและเป็นที่ยอมรับในการดำเนินการ และทางโครงการได้ดำเนินการสำรวจและรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ที่มีความเกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการ ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่งซึ่งทางโครงการได้พัฒนาขึ้น

1.3.2 งานส่วนที่ 2 การจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกในยานพาหนะประเภทต่าง ๆ

โครงการได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ โดยยึดตามกรอบกฎหมาย ยุทธศาสตร์ มาตรฐาน ข้อกำหนด รวมถึงคู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ โดยมาตรฐานที่จัดทำขึ้นนั้นมีความสอดคล้องกับกฎกระทรวง กำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคารสถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. 2556 ของกระทรวงคมนาคม ซึ่งมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นจะครอบคลุมยานพาหนะทั้ง 6 ประเภท ดังแสดงในรูปที่ 1.3.2 – 1

รูปที่ 1.3.2 – 1 ประเภทของยานพาหนะในมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกฯ

	รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
	รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
	รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการจัดวางการรถไฟและทางหลวง
	รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
	เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย
	อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

เพื่อให้มาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นที่ยอมรับจึงได้ทำการวิเคราะห์และสรุปผลมาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ

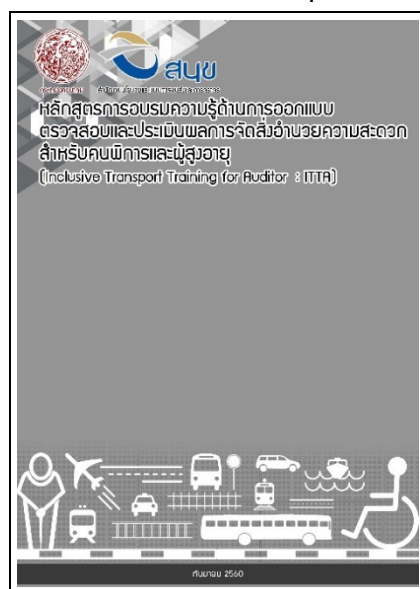
- มาตรฐานการออกแบบตามหลักการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) การออกแบบบริการ (Service Design) จากทั้งในและต่างประเทศ
- คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม การออกแบบสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทุกคน (Universal Design Code of Practice) พ.ศ. 2552 สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์
- คู่มือการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการแต่ละประเภทและผู้สูงอายุสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

- คู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับหน่วยงานที่ให้บริการภาคขนส่ง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
- Manual on Access to Air Transport by Persons with Disabilities ของ International Civil Aviation Organization: ICAO เป็นต้น

1.3.3 งานส่วนที่ 3 การจัดทำหลักสูตรการอบรมและดำเนินการอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้และประเมินผลสัมฤทธิ์ในการอบรมฯ

ในโครงการนี้ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมบุคลากรในสังกัดกระทรวงคมนาคม แบ่งออกเป็น 2 หลักสูตร ดังแสดงในรูปที่ 1.3.3 – 1

รูปที่ 1.3.3 – 1 การจัดทำหลักสูตรการอบรมโครงการฯ

 หลักสูตรการอบรมความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ ตรวจสอบและประเมินผลการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ (Inclusive Transport Training for Auditor : ITTA) ปกหน้า 2560	1) หลักสูตรอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ ตรวจสอบและประเมินผลการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ (Inclusive Transport Training for Auditor : ITTA) อาคาร สถานที่ ยานพาหนะ แบบตรวจสอบ
 หลักสูตรการอบรมทักษะการบริการคนพิการและผู้สูงอายุ (Inclusive Transport Training for Service : ITTS) ปกหน้า 2560	2) หลักสูตรการอบรมทักษะการบริการคนพิการและผู้สูงอายุ (Inclusive Transport Training for Service : ITTS) ความพิการและความสูงอายุ • ระบุชื่อผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม • การอ่านและเขียนรู้ แต่ยังไม่สามารถอ่านออกได้ • เดินทางคนเดียวโดยไม่ได้รับความช่วยเหลือ ข้อควรระวัง หลักการปฏิบัติ • ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุด้วยความเคารพ • หากผู้สูงอายุสอบถามหลายเรื่อง ให้ตอบตามทันท่วงทีเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดก่อน • ไม่ควรเรียกว่า "คนแก่" เพราะเป็นคำสื่อเชิงลบ • ไม่แสดงสีหน้าว่ารำคาญ หงุดหงิดเวลาพูดคุย หลักปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ การให้ความช่วยเหลือ การขึ้นลงทางลาด • การเดินขึ้นบันได • ในขณะเดินไปด้วยกัน ควรเดินไปด้านหลังและก้าวเท้าอย่างสม่ำเสมอเมื่อถึงทางลง เช่น พุดบาท ให้ผู้นำทางหยุดเดินแล้วบอกว่า "ก้าวลง" วิธีการให้ความช่วยเหลือ

หลักสูตรอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ ตรวจสอบและประเมินผลการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ (ITTA) มีกลุ่มเป้าหมายคือเจ้าหน้าที่และข้าราชการของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงภาคเอกชนซึ่งให้บริการในภาคขนส่งเนื่องจากเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคนพิการและผู้สูงอายุ มาตรฐานการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในบริการขนส่งสาธารณะสำหรับอาคารและสถานที่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในบริการขนส่งสาธารณะสำหรับยานพาหนะประเภทต่าง ๆ เทคนิคการประเมินและแบบสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการอบรมภาคสนาม

หลักสูตรการอบรมทักษะการบริการคนพิการและผู้สูงอายุ (ITTS) มีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ให้บริการในภาคขนส่งเป็นหลัก (เจ้าหน้าที่ให้บริการของท่าอากาศยานและสถานีขนส่งเป็นหลัก) มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานคนพิการและผู้สูงอายุ อาทิ ความพิการประเภทต่าง ๆ ความสูงอายุ แนวทางในการสื่อสารและการให้ความช่วยเหลือคนพิการและผู้สูงอายุที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะสร้างความปลอดภัยในการให้บริการแก่คนพิการและผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมและผู้ใช้หลักสูตรมีความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการให้บริการที่มีความถูกต้อง หลักสูตรยังได้เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรม Walk Rally เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรมีความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการให้บริการที่ถูกต้องผ่านทางวีดิทัศน์ที่นำเสนอไว้ในเว็บไซต์ของโครงการฯ

1.3.4 งานส่วนที่ 4 เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ และดำเนินการขับเคลื่อนผลการศึกษาให้สำเร็จเป็นรูปธรรม

การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการ และดำเนินการขับเคลื่อนผลการศึกษาให้สำเร็จเป็นรูปธรรมประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็นสำหรับการขับเคลื่อน และ กิจกรรมที่ 2 เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการและดำเนินการขับเคลื่อนผลการศึกษา

การวิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็นสามารถสรุปประเด็นที่มีความสำคัญ ได้ดังนี้

- 1) ความจำเป็นสำหรับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
- 2) ข้อกฎหมายยังขาดความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ
- 3) การขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะและความชำนาญทางด้านคนพิการและผู้สูงอายุ
- 4) การขาดองค์กรเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย และการดำเนินงานด้านคนพิการและผู้สูงอายุ

โดยการเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการของโครงการได้อ้างอิงแนวทางจากยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ซึ่งทางสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรได้ดำเนินการไว้ ทั้ง 4 ด้าน ดังแสดงในรูปที่ 1.3.4 – 1

รูปที่ 1.3.4 – 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

- 1) ด้านนโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการคนพิการและผู้สูงอายุ
- 2) ด้านการปรับปรุง โครงสร้างทางกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก และยานพาหนะสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ โดยเสนอให้มีการลำดับความสำคัญของการดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาอาคารสถานที่ ที่ให้บริการภาคขนส่งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายและหลักการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล
- 3) ด้านการฝึกอบรม บุคลากรเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการคนพิการและผู้สูงอายุความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคนพิการแต่ละประเภทและผู้สูงอายุ
- 4) ด้านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการและผู้สูงอายุ

1.3.5 งานส่วนที่ 5 ประชาสัมพันธ์ และการสัมมนารับฟังความคิดเห็น

โครงการได้ดำเนินการเกี่ยวกับงานงานประชาสัมพันธ์ และการสัมมนารับฟังความคิดเห็น ประกอบไปด้วยกิจกรรมหลัก ดังนี้

- สัมมนาเพื่อประชาสัมพันธ์และรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2560 ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ ทั้งสิ้น 112 คน ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงคมนาคม ตัวแทนองค์กรคนพิการและผู้สูงอายุ และสื่อมวลชน โดยมีเป้าหมายการสัมมนา คือ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การดำเนินงานโครงการศึกษาฯ นำเสนอกรอบร่างมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

- สัมมนาเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการศึกษา ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2560 ผู้เข้าร่วมการสัมมนา 121 คน ประกอบด้วย บุคลากรจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม มูลนิธิและสมาคมที่เกี่ยวข้องกับคนพิการและผู้สูงอายุ บริษัทเอกชนผู้ให้บริการภาคขนส่ง สถาบันการศึกษา บุคลากรสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร และสื่อมวลชน โดยมีเป้าหมาย เพื่อนำเสนอสิ่งอำนวยความสะดวกต้นแบบ มาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และหลักสูตรการอบรมที่ได้จัดทำขึ้น เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปปรับปรุง
- ทางโครงการได้ดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน การจัดทำเว็บไซต์ และ Facebook เพื่อเป็นสื่อและช่องทางการติดต่อกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ อีกทั้งทางโครงการได้ดำเนินการจัดทำวีดิทัศน์เพื่อนำเสนอทักษะการให้บริการคนพิการและผู้สูงอายุที่มีความถูกต้องเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของโครงการอีกหนึ่งช่องทาง

รูปที่ 1.3.5 – 1 การสัมมนาเพื่อประชาสัมพันธ์และรับฟังความคิดเห็น

รูปที่ 1.3.5 – 2 เว็บไซต์ของโครงการ และวีดิทัศน์นำเสนอทักษะการให้บริการแก่คนพิการและผู้สูงอายุ

